

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра Управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та
івентменеджменту**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО

Рівень вищої освіти – бакалавр

Освітня програма «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Спеціальність 028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

**Затверджено на засіданні кафедри Протокол №1
від 30 серпня 2024 р.**

м. Івано-Франківськ – 2024

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Пам'яткознавство
Викладач (-і)	Маланюк Тарас Зіновійович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту
Контактний телефон викладача	+380975952780
E-mail викладача	taras.malaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Курс спрямований на вивчення особливостей та основних тенденцій сучасного розвитку музейної справи та пам'яткоохоронної роботи. Програма курсу побудована з урахуванням нової ролі людини у сучасному суспільстві, з необхідністю формувати у здобувача уміння адаптуватися до умов професійної діяльності. Основними завданнями навчальної дисципліни «Пам'яткознавство» є : закріплення теоретичної підготовки студента в галузі менеджменту соціокультурної діяльності; засвоєння історичної та новітньої інформації про наукові досягнення в музеєзнавстві та пам'яткознавстві; показати значення музеїв та пам'яткоохоронних установ у суспільстві та їхні багатофункціональні можливості; розглянути становлення музеїв та пам'яткоохоронних установ у різні часові періоди з їхніми втратами та здобутками.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою викладання навчальної дисципліни «Пам'яткознавство» полягає у ознайомленні студентів із загальним музеєзнавством і пам'яткознавством, з роботою різнопрофільних музейних закладів, з їхньою мережею в Україні, із законодавчим забезпеченням розвитку музеєзнавства та пам'яткознавства, охорони культурної спадщини, сприяння розширенню і зміцненню теоретичних знань та слугуватимуть базою для підготовки майбутніх спеціалістів менеджерів. Теоретичні знання, під час вивчення дисципліни, повинні сприяти формуванню чіткого уявлення про особливості музеєзнавства і пам'яткознавства, головні досягнення та здобутки у популяризації музеїв і пам'яток у різних регіонах України.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичних проблем у соціокультурній сфері, у галузі освіти і науки, креативної економіки та культурних практик, що передбачає застосування теорій та методів менеджменту культури і мистецтва та характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність до критики та самокритики. ЗК 2. Здатність отримувати, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел. ЗК 3. Здатність розуміти та вирішувати регіональні та глобальні проблеми в українському та міжнародному контекстах. ЗК 4. Здатність абстрактно мислити, аналізу та синтезу.	

ЗК 5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК 6. Здатність працювати в команді.
ЗК 7. Здатність реалізовувати свої права та обов'язки як членів суспільства, розуміння цінностей громадянського суспільства та необхідності сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 8. Здатність підтримувати і примножувати моральні, культурні цінності та наукові здобутки суспільства, що ґрунтується на розумінні місця і закономірностей розвитку дисципліни в загальній сукупності знань про природу і суспільство.
ЗК 9. Уміння забезпечувати якісне виконання завдань професійної діяльності на основі інструкцій, методичних рекомендацій, встановлених норм, нормативів.
ЗК 11. Здатність дотримуватись загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах.
Фахові (спеціальні) компетентності :
СК 21. Здатність визначати стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій соціокультурного розвитку.
СК 29. Здатність виявляти, використовувати, інтерпретувати, критично аналізувати джерела інформації в області менеджменту соціокультурної сфери.
СК 33. Вміння використовувати сучасні методи обробки інформації для організації та управління соціокультурними процесами.
ПРН 1. Визначати базові професійні поняття та використовувати термінологічний апарат менеджера соціокультурної діяльності.
ПРН 3. Організовувати професійний час.
ПРН 4. Здійснювати практичну діяльність відповідно до чинного законодавства.
ПРН 11. Виявляти, генерувати і впорядковувати креативні ідеї в професійну діяльність.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	90

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»	2	Нормативний (цикл загальної підготовки)

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Музей як соціокультурний інститут.	2	2	10
Тема 2. Загальні проблеми пам'яткоохоронної роботи. Джерельна база пам'яткознавства.	2	2	10
Тема 3. Пам'ятки історії України.	2	4	20
Тема 4. Пам'ятки дерев'яної та мурованої сакральної архітектури України.	2	4	20
Тема 5. Пам'ятки містобудування, монументального мистецтва та оборонної архітектури України.	2	4	20
Тема 6. Монастирі і монастирські комплекси України.	2	2	10

ЗАГ.	12	18	90
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Форми контролю знань студентів: - поточний; - підсумковий семестровий (екзамен). Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою на основі 100-бальної системи. (п. 8.3. Види контролю «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Наказ ректора № 417 від 03.07.2023 р.). 100-бальна шкала переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – A, B, C, D, E, FX, F). Загальні 100 балів включають: Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 50%). Контроль самостійної роботи дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу (оцінюється від 0 до 10 балів) та у формі есе (письмова робота в електронному вигляді) – (оцінюється від 0 до 5 балів). Загальна питома вага оцінки за контроль самостійної роботи – 15 %. Семестрова контрольна робота – дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу. Питома вага оцінки – 15%. Тестовий контроль проводиться двічі за семестр. Кожен з яких оцінюється у 10 балів. Загальна максимальна кількість балів, відповідно, 20. Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті. Підсумковий семестровий контроль – сума балів поточного контролю, семестрової контрольної роботи та контролю самостійної роботи. Підсумковий семестровий контроль виносяться на останню академічну годину (практичне заняття) опанування курсу.		
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота включає певні теми завдань за тематикою курсу.		
Практичні заняття	Оцінюється у п'ятибальній шкалі Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються й множаться на коефіцієнт.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Отримання інтегральних результатів до останнього заняття – 25 балів. Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.		
7. Політика навчальної дисципліни			
Письмові роботи	Робота виконана на певну тему обсягом не більше 4 сторінок		

Академічна доброчесність	Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» і опубліковано їх на сайті. В університеті академічна доброчесність передбачається за замовчуванням. Це означає, що всі здані роботи є результатом вашої розумової праці та творчості. Якщо ви подали роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання буде оцінене в 0 балів (без права перездачі)
Відвідування занять	Усі студенти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю. Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження) згідно «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (п.4)».
Неформальна освіта	Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, та інші які відповідають програмі навчальної дисципліни.

8. Рекомендована література

1. Маланюк Т.З. Музеєзнавство і пам'яткознавство: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Київ : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2019. 206 с.
2. Вступ до музеєзнавства і пам'яткознавства: навч. посіб. / за наук. ред. О.М. Гончарової, С. Ж. Пустовалова. Київ, 2021. 440 с.
3. Археологія, музеєзнавство, пам'яткознавство: освітній та дослідницький аспекти. Збірка наукових статей. Київ: Центр палеоетнологічних досліджень, 2019, 220 с.
4. Терський С. В., Савченко О. О. Історія музейної справи та охорони культурної спадщини в Україні: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 260 с.
5. Маланюк Т.З. Пам'ятки Західно-Української Народної Республіки культурно-історичні: Івано-Франківська область Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Енциклопедія : До 100-річчя Західно-Української Народної Республіки. Т. 3: П – С. Івано-Франківськ : Манускрипт-Львів, 2020. С.31-37.
6. Маланюк Т. Використання культурно-історичних пам'яток національного заповідника «Давній Галич» для розвитку туризму. Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення матеріали XII Міжнар. наук. – практ. конф., м. Львів, 23-24 квітня 2020 р. С. 257-259.
7. Маланюк Т. З. Сакральна спадщина Бойківщини XIX – 30-ті рр. XX ст. Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Терени Східної Бойківщини» (27 серпня 2021 р.) Долина, 2021. С. 50-55.
8. Маланюк Т.З., Орлова В.В. Культурно-історичні пам'ятки м. Калуша Івано-Франківської області. Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 24 – 25 березня 2022 року, м. Черкаси [Текст] : у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Т. 1. – Черкаси : видавець Гордієнко Є.І., 2022. С. 117-120.

Додаткова

1. Аксьонова Н. В. Потенціал нематеріальної культурної спадщини в умовах глобалізації: стан і перспективи. *Географія та туризм*. 2019. Вип. 48. С. 62-73.
2. Археологія, музеєзнавство, пам'яткознавство: освітній та дослідницький аспекти: зб. наук ст. Київ: *Центр палеоетнологічних досліджень*, 2019. 222 с.
3. Маланюк Т. Історичні аспекти розвитку містобудування м. Івано-Франківська. Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 21 – 22 березня 2019 року, м. Черкаси [Текст] : у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технолог. ун-т. – Т. 1. – Черкаси : ЧДТУ, 2019. С. 109-111.
4. Маланюк Т. З. Комплексні пам'ятки природи Івано-Франківської області та їх використання для потреб туризму. *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2015. № 1-2. С. 128-135.
5. Маланюк Т. З. Пам'ятки виробничої діяльності та техніки другої половини XVIII – першої половини XX ст. в Івано-Франківській області. *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2016. № 1 (8). С. 61-72.
6. Маланюк Т. З. Ратуші – соціокультурні пам'ятки Прикарпаття. *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2017. № 1. С. 240-252.
7. Маланюк Т.З. Римо-католицькі костели середини XIX – початку XX ст. (на прикладі Івано-Франківської області). *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2019. № 1-2 (12-13). С. 60-69.
8. Маланюк Т.З. Хрещаті дерев'яні церкви як історико-культурні пам'ятки Івано-Франківської області. *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2014. № 5. С. 61-71.
9. Маланюк Т.З. Стиль бароко в сакральній архітектурі Прикарпаття другої половини XVII – 70-х рр. XVIII ст. *Карпатський край. Наукові студії з історії, культури, туризму*. 2014. № 4. С. 45-60.
10. Основи пам'яткознавства / Гаврилюк О.Н. та ін.; за ред.: Л.О. Гріффена, О.М. Титової. К.: Центр пам'яткознавства НАН України і УТОШК, 2012. 380 с.
11. Про культуру : Закон України від 4.2.2000 р. (Відомості Верховної Ради України). 2000. № 24. С. 69.
12. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29.06. 1995 р. (Відомості Верховної Ради України). 1995. № 25. С. 9.
13. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08.06.2000 р. (Відомості Верховної Ради України). 2000. № 39. С. 333.
14. Правова охорона культурної спадщини. Київ. : Інтерграфік, 2004. 320 с.
15. Правова охорона культурної спадщини. Нормативна база. Київ. : ХІК, 2006. 576 с.
16. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.99 р. (Відомості Верховної Ради України). 1999. № 4. С. 546.
17. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 6.06.992 р. (Відомості Верховної Ради України). 1992. № 34. С. 502.
18. Бабарицька В, Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. посібн. Київ Альтерпрес, 2007. 464 с.
19. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посібн. 2-ге видання перероб. та допов. Київ. : Альтерпрес, 2000. 404 с.
20. Прибега Л. В. Міжнародна охорона історико-культурної спадщини. *Праці центру пам'яткознавства*. Київ., 1992. Вип. С. 40–52.
21. Рутинський М.И., Стецюк О.В. Музеєзнавство: навчальний посібник. Київ: Знання, 2008, 428 с.
22. Тарас Я. Сакральна дерев'яна архітектура Українців Карпат: культурно-традиційний аспект. Львів: ІН НАНУ, 2007. 640 с.
23. Вечерський В. Українські дерев'яні храми. Київ. : Інформаційно-аналітична агенція «Наш час», 2007. 271 с.
24. Вечерський В. Українські монастирі. Київ. : Інформаційно-аналітична агенція «Наш

час», 2007. 400 с.

25. Возницький Б. Г. Микола Потоцький староста Канівський та його митці архітектор Бернард Меретин і сніцар Іоанн Георгій Пінзель Львів : «Центр Європи», 2005. 160 с.

26. Гетьман В. І. Українські Карпати. Ландшафтно-рекреаційні ресурси.: навч. книга. Тернопіль «Богдан», 2008. 236 с.

27. Грабовецкий В. Иллюстрированная история Прикарпаття : Вид. второе доп. Т. III. Ивано-Франківськ : «Нова Зоря», 2004. 464 с.

28. Пам'ятки архітектури та містобудування України. Довідник Державного реєстру національного культурного надбання. / За ред. А. Мардера, та В. Вечерського. Київ.: Техніка, 2000. 664 с.

29. Пламенецька О., Вечерський В. Фортеці і замки України *Пам'ятки України*. 1996. №2. С. 3-25.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>

2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>

Маланюк Т.З. – к.п.н., доцент, доцент кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту.